

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamežne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celji, Kršanju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglas in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglasom 16 st. na vrsto petit; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON štev. 1157.

~~~~~

Vojna na skrajnem Vztorku.

(Brzjavne vesti.)

Iz poročila maršala Ojama.

TOKIO 3. (Reut. biro.) Iz obširnejega poročila maršala Ojama glede bitk od 25. do 29. januvarja izhaja, da so se teh bitek udile mnogo številneje čete, nego se je do sedaj sporočilo. Noč so bile tako mrzle. Položaj Japoncev je bil zelo nevaren. Trideset ruski topov je nepruhomoma streljalo na prodirajoče Japone, ki so imeli posebno na levem krilu o gromne izgube. Bil se je slednjih mož z možem, na kar so se Rusi umaknili. Neki russki oddelek, katerega so Japone obkolili, je bil popolnoma poražen, 200 mož je bilo pa ujetih. Ker so bili Japone po številu slabiji, je Ojama sklenil, da uprizori skupen nočni napad, kar je tudi večkrat poskusil, a bil je v edno odbit z velikimi izgubami. Dne 29. jan. so Japone zasedli Heikontai. Četrtri russki pešpolk bil skoraj popolnoma poražen.

Japonski glasovi.

TOKIO 4. Neko japonsko poročilo z dne 2. t. m. javlja: Včeraj so nas napadli Rusi na desnom krilu, toda bili so odbiti. — Danes od 6. ure naprej obstrelijava rusko topništvo vasi Lintington, Faugchau in Putzovo. Russka pehoja je obkolila Fangčau, morala se je vendar kmalu umakniti. Danes rusko topništvo močno obstrelijava Čegeipu, naše topništvo odgovarja.

Glasom verjetnega poročila so napravili Rusi od Subatun do Su-supso železnico, po kateri že vozijo vlaki.

Dne 26. jan. bil je neki japonski oddelek, obstoječi iz 1. častoika in 28 mož, obkoljen; branili so se, dokler so bili vsi ranjeni.

V Mandžuriji.

LONDON 4. Korespondent Reut. biro poroča, da je russki oddelek napadel Heikontai, da je isti bil odbit ter imel 160 mrtvih.

Russka baltiška eskadra.

LONDON 4. Glasom došlega poročila iz Port Louis (Mauritius) je russka baltiška brodovje vzdano pri Nossi-Bé.

Dogodki v Rusiji.

PEIROGRAD 4. Car je vsprijel 5 odposlancev delavcev iz državne tiskarne ter je izrazil svoje zadovoljstvo na tem, da so delaveci storili svojo dolžnost. Zahvalil se je istim ter jim naročil, naj sporoče tudi ostalim delavcem njegovo zadovoljstvo.

Car je nagovoril vsakega posebe in izrazil željo, da boče obiskati državno tiskarno.

PODLISTEK.

121

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenca. — Nadaljeval in dovršil L. E. Tomič.

Prevel M. C. Č.

— Ne, ne, ne! Per bacco, ne damo se, je zakričal zdravnik, prizdignovši kazalec, zapihnički obraz in izbočivši trebub.

— Ne, ne, ne! Je hrupela maočca.

— Da vidimo, je uprl svoji roki Nemec, ki so se mu žasja ježili na vse strani, na tem opravil bi morali biti tudi mi.

— Naj le pride, vsprijeti ga hočemo, je zagrmel Madjar messer na mizi, zasukavši si rokave in dvigaje miščava lakti v vis.

— Naj pride! so zakričali vsi v en glas.

— Ha! Ha! Ha! Neumnež vi! se je zakrohotal Pavič. Naj pride? Saj je že tu. Čak smo naj? Da nas zadavi? Jaz pa pravim: na noge!

— Da! Dobrih glasov imamo od gošoda kapetana Lučence. Ta nam hoče dobro. On žaška za goro pod erojem. Toči vina strani.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročje brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovanata pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijskega lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijskega lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Ptočno-hranilni račun št. 652.841.

PETROGRAD 4. Danes se je objavilo število mrtvih povodom nemirov dne 22. januvarja. Isto znaša 130. Identiteta vseh, razen 11 oseb, je doznanja. S tem se konča vesko nadaljnje pretiravanje glede števila mrtvih na omenjeni dan.

PETROGRAD 4. Uradno poročilo potrjuje, da vlada zopet po vsej Rusiji mir. Delaveci zopet dela, nemiri po ulicah so pojneni, le v Varšavi zavladuje mir počasne.

SIŠNOVICE 4. 40 000 delavcev štraika vendar se niso pripelili nikaki nemiri. Šole so zaprte. Vojaštvu patrulira po mestu.

PETROGRAD 4. Vest, da je Gorki izpuščen, je prezgodnja.

MOSKVA 4. Promet na mestnih železniških je prekinjen.

VARŠAVA 4. V Zgierenu, Pabianici in Zentčevu delaveci štrajkojo. V Dombroros so delaveci razrušili kolodvor ter so zadržali vlake, namenjene v Varšavo.

Brzjavne vesti.**Gospodska zbornica.**

DUNAJ 4. Prihodnja seja gospodske zbornice bo v petek 10. t. m.

Samomor.

DUNAJ 4. Dunski odvetnik dr. Rudolf Ofenhein se je danes ustrelil. Vzrok je baje blaznost.

Popravek.

PETROGRAD 4. Senator Mamichin je imenovan oskrbnikom justičnega ministerstva, in ne ministrom, kakor se je poročalo.

† Kipar Barrias.

PARIZ 4. Kipar Barrias je danes umrl.

Ruski poslanik v Rimu.

RIM 4. Dosedanji russki poslanik, knez Urusov, je danes popoludne odpotoval.

Pogreb maltežkega viteza.

TRIENT 4. Danes predpoludne se je vršil pogreb velikega mojstra maltežkega reda, kneza Ceschi a Santa Croce.

Parizki atentati.

PARIZ 4. Danes so našli 2 peklenske stroje, katera so izrceli mestaemu kemičnemu laboratoriju. Ta vest je provzročila veliko razburjanost; vendar pa vlada mene nje, da bi ne mogla ta dva stroja napraviti nikake škode.

PARIZ 4. V bombah, ki so jih našli včeraj, je bilo samo oglje in mavec. Na mnogih krajih so našli prazne bombe. Vzrok je le nagajivost.

O srbski krizi.

BELIGRAD 4. Vest o demisiji Pasčevskega kabinka je popolnoma neosnovana. Mej kronske in vlado vlada popolno zavpanje.

Tomaž! Lij ne sme iz luke. Kaj pravi gospod Gorjanski, šolnik, a?

— To pravi, to! je kričal učitelj, mete z obema rokoma svetle zlate med omamljeno množico, ki se je začela puliti za denar kričejo: Živio Gorjanski!

— Mar ne vidite, je nadaljeval Gončar, ki je tudi sam metal cekine, to se pravi, da vlaški kralj odhaja od tu. Malo ljudij ima seboj. Za goro je Gorjanski. Lučenec čaka zore. No, kaj praviš ti apotekar tam v ketu?

Galmello je poskočil in oči so mu za bliskale v ognju. In posegnil je v veliko škrinjo, potegnil meč in ga dvignil v vis. Kakor strela je šinilo ostro želeso in razburilo ljudstvo.

— Pobimo Karla! Pobimo škofa! Na noge! Pod orožje! Resen krik se je razlegel po polumračnem prostoru, in kakor krokarji na mrhovino, je navalila množica na škrinjo in v hipu so stali pijani gostje pod orožjem. Visoko je dvigal Gončar veliko sabljo, besno je mahal šolnik silnim mečem; meči, pušči sekire so se pojavile v hipu nad glavami, kakor bilje preko noči, da, tudi zdravnik je stal v sredini, držeč z desnočno ogromno kopijo in drzivo ukajoči svoj obraz na vse.

— Da! Dobrih glasov imamo od gošoda kapetana Lučence. Ta nam hoče dobro. On žaška za goro pod erojem. Toči vina strani.

Ogrski zmagovalci.

BUDIMPEŠTA 4. Grof Julij Andrássy je obiskal danes ob 10. in pol uri predp. Frana Košuta ter je pri istem ostal do 12. in pol ure.

Železniški promet vstavljen.

SOLNOGRAD 4. Na lokalni železnici Salzkammergut je vstavljen vsed snežnih zametov ves promet. Trije stroji so v snegu.

Prijatelji russkega naroda.

PARIZ 4. Tu se je ustanovila zveza pod imenom: »Prijatelji russkega naroda«, katere namen je, raztolmačiti splošno mnenje o russkih dogodkih.

Načelniki te družbe so: Anatol France, Georges Clémenceau in Adolf Carnot, brat umrlega predsednika.

Roparji v Vladikavkazu.

VLADIKAVKAZ 4. Včeraj zvečer udrli so oboroženi roparji v neko prodajalno ter jo popolnoma oropali. Ranjene so bile 4 osebe. Kozaci zasledujejo roparje.

Nadvojvoda Friderik.

PARIZ 4. Nadvojvoda Friderik je do spel z Dunaja sem.

Iz Hrvatske.

Zagreb, 3. februarja.

Do nedavno še mogočen, človek »zelene roke«, gospod grof Tisza, je doživel se svojo stranko na volilnih poljanah Ogrske nepriskovanu hud poraz. Liberalna stranka je ostala v manjšini, a kakor zmagovalka je izšla iz boja Košutova stranka, ona, ki ne priznava nagodbe od leta 1867, ampak se drži one od leta 1848. Glavna zahteva te stranke in drugih, njej sličnih, je: personalna unija!

Nu, povrni se k porazu liberalne stranke. Ta poraz zanima posebno nas Hrvate. Knjižni naši štirideset delegatov so bili v peštanski zbornici tudi členi te stranke, kateri je madjarski narod ravnokar izjavil nezaupanje. »Naši« v Pešti so imeli poprej svoj poseben »hrvatski klub« v liberalni stranki. Nu, malo po malo so se popolnoma stopili z liberalno stranko, a za njih smo doznajali le tedaj, kadar je šlo za to, da je liberalna stranka s pomočjo hrvatskih glasov rešila kakov svoj predlog, ali kaj sličnega.

Liberalna stranka je torej poražena, a jasno je vsak mur, da so s tem tudi naši Madjaroni strešno blamirani. Knjižni stranki, kateri so pripadali, ne samo da je obsvožljena od Madjarov, ampak mora sedaj, po 37. letih, kar je bila na vladu, tudi odstopiti mesto drugim. Te volitve so nas dovoljno poučile, kako bi morali tudi mi posnemati Madjare ter bi morali, organizovani in zložni, storiti enkrat konec za vselej naši vladajoči stranki, ki ne le da ne

— Grčni! je zakričal Gončar, ko se zora zabeli, udarimo na Kapitelj, na »popovskoga kralja! Poguba Karlu! Živila Marija!«

— Naskočmo kar takoj! je zakričal mesar.

— Takoj! je zagrmela maočica. Poguba Karlu. Živila Marija!

Kakor da je besnilo prijelo za srce vso množico, kakor da hoče besno drveti v zimsko noč pod ubijalnim orožjem, da bi sejala nerazsodno plamen in kri! Mesar je privezel rdečo ruto na kopje, zamahnil s to novo kravo zastavo, pak zakrčal:

— To nam je zastava! Smrt vlaškemu kralju! Smrt škofu!

Mesar je korakel proti vratam, vsa pijača druhal se je kričajo potisnila za njim, a Pavič je stregal s stebara luč, da posveti druhal. Ali v hipu, v trenotku kakor da je strela udarila v krčmo. Izra steba je stopil Živan in za njim sodnik. Z jednim mah sijam je izbil Živan zizajočemu zdravniku kopje, sunil ga z laktom v trebuh, izbil mesar zastavo, stopil k peči, pograbil Gonča za zatilnik, vrgel ga ob tla. Šolnik pa je skočil s klopi in se zaril pripognene glave med ljudi kakor plaha veverica. Vse je okamenelo,

vrši volje naroda, ampak dela proti temu narodu samemu! Mislimo, da bo to možno na prihodnjih volitvah, kajti naši Madjaroni so dovolj modri, da vedo, da se z novo vladom in gospodružno stranko na Madjarskem ne bodo mogli združiti, ako hočejo ostati vredni v svojih načelih. Tudi sicer je naša vladajuča stranka izgubila že davno zaupanje v narodu našem, a sedaj, ko je politika nje ne somšenje na Madjarskem, bankrotira, grozi tudi naši vladajoči stranki poguba v Hrvatski.

Sedaj pa navstaja vprašanje: imamo ли mi v svoji sredini ljudi, ki bi bili sposobni, da jih narod obdarí s svojim zaupanjem, ter da oni sami to današnjo zmedeno situacijo izkoristijo na čim večo korist našo? Ne moremo zanikati, da se v odločilnem momentu najdejo ljudje, ali momentano jih — ni v nas! Tu molči vse in ni ga, da bi se ganil!

vzdržava! Borba ni bil na strani naših klerikalcev, ampak je bil vedno odločen pristaš iskrene opozicije. Odišel je bil v Rim na beatifikacijo Marka Križevčana. Tam je občol na vnetju pljuč in tej bolezni je tudi podlegel, dovršivši še le 48. leto svoje dobe. V hrvatskem narodu mu ostane trajen in blagoslovjen spomin.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 4. februarja 1905.

Danes pišemo tole rubriko s posebnim zadežnjem, kajti bolj in bolj postaja jasno, kako prav smo imeli, ko se nismo dali impresionirati po japonskem kričenju o ruski porazu pri Sandepu. Čim več časa mineva od tega dogodka, tem jasneje postaja, da niti govora ne more biti o kakem ruskom porazu. Pač pa se dozdeva bolj in bolj, da je pravo zadev naš strokovnjaški sotrudnik, ki je, sodeči stvar se svojega strogovojaškega stališča, takoj povdarjal, ne le da ne more biti govora o kakem ruskom porazu, marveč da ne dvomi, da so Japoneci prišli v veliko zadrgo.

In ta nazor nahaja danes popolnega potrdila v poročilu japonskega poveljnika Ojame samega. To poročilo priobčujemo na drugem mestu. A glavni momenti v njem so:

1) da so bili boji od 25. do 29. m. m. huji, nego se je dosedaj poročalo. (Kdo je ta še, kdo je poročal? Japoneci so bili, ki niso hoteli povedati vse resnice, tako, da prihaja še le sam Ojama, ki pa tudi le ne koliko namigava, da je bilo drugače, nego so japonski viri poročali);

2) da je bil položaj Japonev jako kritičen in da so imeli isti na levem krilu težke izgube;

3) da se je vsled kritičnosti položaja Ojama odločil za splošen nočni napad z vsemi oddelki;

4) da so Japoneci vprizorili več naskokov, a da so imeli o tem težke izgube (to frazo rabi Ojama očvidno zato, ker nočna naravnost priznati svojega nevpeha);

5) konečno govorji poročilo Ojame, da se je Japonec posrečil dne 29. m. m. zaveti Heikontsi.

Posebno treba neglašati tu, da vse to poročilo gospoda Ojame sega le do 29. januarja, dočim so zadnja Kuropatkinova poročila, ki javljajo ruske vpehe, datirana od 1. februarja.

Glavno pa je — in to ne taje niti japonska poročila —, da se boji na levem bregu reke Hunho nadaljujejo. To dejstvo zavrača najgovornejše japonske trditve o popolnem ruskom porazu in o umaknenju Rusov na desni breg rečene reke. Mi vsaj si ne moremo prav predstavljati, da bi se Rusi, umaknivši se pred Japoneci na desni breg, še nadalje borili na — levem bregu!

Fakt je torej, da se boji nadaljujejo južno od japonske fronte. Saj ne treba mnogo bistrovidnosti, da si predstavljamo položaj. Severno je glavna russka fronta. Če pa se vendar russki oddelki že bijejo tudi južno od japonske fronte, moramo priti do zaključka, da so prišli ti russki oddelki Japonecem za brbet, ali da govorimo v zmislu trditve našega vojaškega sotrudnika: strateška Kuropatkinova gre za tem, da zapre

dobi, on izjavi otvoreno svoji gospodinji, ki se že pripravlja za poroko z Valentino (glavne uloge). N sem se brez vraka izrazil v početku tega članka o slabosti Mosenthalovih junakov. Mosenthalove uloge ostajajo — tudi že prisiljeno psihologične — vendar psihologične. In v tem zeva jez, ki deli iskreno inkarnacijo teh treh glavnih oseb od one, ki jo moramo pričekovati od naših igralcev. Mi zamoremo zahtevati v tem slučaju od diletantov žabljansko predstavljanje najrazličnejših tipov, ljudska duša z večimi svojimi znanimi in neznanimi tajnostmi in vsebinami ostane pa vedno za neukoga gledanega pokriti kip sasiške boginje. Toda, mi bomo tudi to pot zadovoljni z vpehem »en masse« — v najglavnnejših črtah. Obilnost svežega duba, ki veje iz te Mosenthalove igre, slikovitost pojedinih situacij, verno reproduciranje gorskega od Ogrinca poslovenjenega nemškega kmečkega življenja, huneske pointe pojedinih komprimarjev (cerkovnik), sveža dispozicija pozornice itd., vse to poda našemu občinstvu obilo užitka in tem bo to tudi doprineslo k vpehu, ki ga od sreča želimo »Dramatičnemu društvu!« Ako igrašči tudi žemo na pol vpeje, jaz bom prvi, ki stesnem roku neutrudljivemu g. Štoki.

To je v najglavnnejših potezah jedro igrokaza, ki se ga bo danes predstavljalo. Drama nosi v ostalem visoko na čelu pečat mode in načel petdesetih let.

Jako romantična struja —, ki se je, ne štečeš ni severa ni juga, zibila v vsaki kotič, pa tudi v oni zadnjega šolskega dramatika, in ki vspodbuja še danes mnoge mlade in stare sile na vjen kult, kakor nam vedeni ravno neki nevsepi poskus zadnjih dni — zadojila je tudi Mosenthalove drame. Teknika drame je s tem označena: pravi tip igrokaza petdesetih let.

Kaj naj konečno mislim o tej predstavi? — Da je naloga, ki si jo je postavilo »Dramatično društvo«, izredno težka. Mislim, da niso naši igrači še dorski za eno

pot Japočem za umikanje. Da pa to ne gre brez izgub in parcialnih russkih nevsepihov tudi na russki strani — to pa je tako natanco in samo ob sebi umevno, da se moramo le čuditi, kako se naši ljudje dajajo begati po kriku o russkih porazih.

V ilustracijo moremo podati tu nastopno značilno paralelo. Ojama javlja dne 29. januarja, da je prešel v trdno posest kraja Heikontaj. General Oku pa javlja dne 4. februarja, da so Russi napadli isti Heikontaj. Iz tega je evidentno, da se od dne 26. m. m. vrše boji vedno v isti bojni črti, in da se torej o trajuem umikanju Russov niti ne more govoriti. Da pa je v teh drgnenjih oddelkov na vsej črti na obeh straneh vpehov in nevsepihov, to je v naravi stvari.

Druga in tretja russka eskadra.

Iz Kodanja poročajo, da so pilotje v Nyborgu dobili ukaz, da bodo dne 8. t. m. vodili po Sundu tretjo russko eskadro, obstoječo iz pet oklopnač, treh torpedov in več transportnih ladij.

General Steselj.

Iz Arca na južnem Tirolskem javljajo, da so tamšnji kopališčni upravi sporočili iz Petrograda, da pride general Steselj početkom marca v Petrograd. General Steselj se poda potem na daljše potovanje, da se okrepa ter se misli nastaniti za nekoliko časa tudi v Arcu.

Položaj na Ogrskem.

Liberализem na Ogrskem je v likvidaciji. S pomočjo židovstva je postal silen, močen, vsemožen. Ali tudi tu se je izvršil tisti proces, ki je neizogiven, kjer deluje vpliv internacionalnega židovstva. S pomočjo tega židovstva je postal liberalizem na Ogrskem vsemožen, ali vsemožen — rob židovstva. Židovska pomoci daja moč strankam le na videz, v resnici pa židovstvo povez le jemlje pomoci od strank, da preko njih prihaja ono samo domoči. Zato se končno židovski vplivi kažejo za vsako stranko kakor destruktiven element, element razjedanja. Ideje in principi liberalizma so povsodi le kompromitirani po zvezah z židovstvom.

Židovstvo vprejemlje povaodi nacijonalne ideje, programe in postulate naroda, med katerež živi, ali vse to dela le na videz, fiktivno zavratno, kajti vseobče židovstvo služi vedno le eni sami nacijonalni ideji in sledile enemu jedinemu socijalno ekonomičnemu programu, ki je specijalno — židovski! A ker je židovska internacionala nenasitna, ker ne zna stavljati nikakih mej svoji požrešnosti, postaja narodom, ki so postali židovstvu teren za izmogovanje, jarm konečno prenezen in jeza se začenja naperjati proti ideji, ki služi kakor kulisa, za katero židovstvo zavratno skriva svoje namene — torej proti liberalizmu.

Po tem se daja tudi razlagati dejstvo, ga povsodi, tudi v prosvetljenih krajih, navstjava veča in veča reskeja proti liberalizmu.

Taka evolucija med duhovi se je izvršila tudi na Ogrskem in je prišla do eklatantnega izraza tudi na Ogrskem. Ves vladni aparat ni mogel več vzdržati liberalne, v službi židovstva stoječe stranke. Krivo bi pa bilo mislit, da se je ta preobrat izvršil že noč,

Ano, Marijano, ali Valentina (glavne uloge). N sem se brez vraka izrazil v početku tega članka o slabosti Mosenthalovih junakov. Mosenthalove uloge ostajajo — tudi že prisiljeno psihologične — vendar psihologične. In v tem zeva jez, ki deli iskreno inkarnacijo teh treh glavnih oseb od one, ki jo moramo pričekovati od naših igralcev. Mi zamoremo zahtevati v tem slučaju od diletantov žabljansko predstavljanje najrazličnejših tipov, ljudska duša z večimi svojimi znanimi in neznanimi tajnostmi in vsebinami ostane pa vedno za neukoga gledanega pokriti kip sasiške boginje. Toda, mi bomo tudi to pot zadovoljni z vpehem »en masse« — v najglavnnejših črtah. Obilnost svežega duba, ki veje iz te Mosenthalove igre, slikovitost pojedinih situacij, verno reproduciranje gorskega od Ogrinca poslovenjenega nemškega kmečkega življenja, huneske pointe pojedinih komprimarjev (cerkovnik), sveža dispozicija pozornice itd., vse to poda našemu občinstvu obilo užitka in tem bo to tudi doprineslo k vpehu, ki ga od sreča želimo »Dramatičnemu društvu!« Ako igrašči tudi žemo na pol vpeje, jaz bom prvi, ki stesnem roku neutrudljivemu g. Štoki.

Jako romantična struja —, ki se je, ne štečeš ni severa ni juga, zibila v vsaki kotič, pa tudi v oni zadnjega šolskega dramatika, in ki vspodbuja še danes mnoge mlade in stare sile na vjen kult, kakor nam vedeni ravno neki nevsepi poskus zadnjih dni — zadojila je tudi Mosenthalove drame. Teknika drame je s tem označena: pravi tip igrokaza petdesetih let.

Kaj naj konečno mislim o tej predstavi? — Da je naloga, ki si jo je postavilo »Dramatično društvo«, izredno težka. Mislim, da niso naši igrači še dorski za eno

hipoma. Ne, liberalizem — tisti židovstvu služeči psevdoliberalizem — je bil že dlje časa v procesu razsula, a držal se je, ker mu je bil usušen ves aparat oficijelne, vladne politike na Ogrskem. Da je temu res tako, za to govori volilna statistika. Na volitvah leta 1896 so dobili liberalci 320, 1901 276 a 1905 le 151 glasov. Od leta 1896 do sedaj so padli za nad 50%.

Ali ne pozna tega židovskega liberalizma, kdor bi menil, da isti izvede sedaj konsekvence iz svojega poraza, da se ukloni pod silnim udarcem, ki ga je dobil, in da se odloči jesti trdi in grekni kruh opozicije. Kaj še! Isti ljudje, ki so pred malo dnevi slavili grofa Tisza kakor nositelja liberalnega programa, se že laskajo — njegovim sovražnikom. Treba le čitati nemške židovske liste, ki že zahtevajo, da bodo zopet liberalna stranka kristalizacija točka za bodočo — večino v parlamentu. Ali prevedeno to na naš siromašni slovenski jezik: veže naj se s komur si budi, samo da je zopet tam, kjer bo vlade, torej moč. Vprašanje je le, da li se bodo Košutovec se svojim čvrsto madjarskim programom, in da li se bo katolička ljudska stranka dajala zavajati v zveze z židovskim liberalizmom? V to ni lahko verjeti in le želeti je, da se to ne zgoditi. Čim jasneji in ne falzificirani bodo madjarski postulati pred nami, tem leglje bo organizirati borbo proti njim.

Le tako, da so se madjarski cilji vedno prikazovali falzificirane, v luči lojalnosti do dinastije in do duvalističke uredbe države, je moglo priti tako daleč, da so postali Madjari jednostavni diktatorji vsej skupni monarhiji, in v nje politiki na zunaj, a da je moralna naša polovica plačevali troške madjarske megalomanije. Narodnosti na Ogrskem so političko ubite — naša polovica je političko istotako brez moči, dočim je grdo izkoričana gospodarsko: ali ni torej z našega slovanskega stališča stokrat opravičena želja, da se to stanje neha, pa naj se zgodi to tudi potom zmagovalja Košutovega?! Če kje, velja morda ravno tu tisti znani rek: mora priti še huje, da pride potem — bolje!!

Domače vesti.

Naše je — naš ponos. Pod tem naslovom smo prejeli iz občinstva: V četrtek popoldne je nastopil v veliki dvorani »Narodnega doma« popolni orkester tukajšnjega pešpolka št. 97. Tu mi je bila prilika poslušati umetvoro Dvočaka in Smetane, ki jih je proizvajal imenovani orkester. Predno sem to slišal, sem misil, da je ta glasba le za inteligentne in muzikalno izobražene kroge. Sedaj pa pravim tudi jaz, nemuzik, da so skladbe naših slovanskih velikanov Dvočaka in Smetane nekaj nebesko lepega in vrednega, da jih posluša sleherni Slovan. Ne vem, je li glasba sama, ali je najfinje izvajanje te glasbe po vojaškem orkestru, pod vodstvom vrlega kapelnika Teplega, ki me je dirnulo v srcu?

Gotovo pa je, da sem bil ganjen do solz takoj, ko sem slišal igrati prvi umotvor. Nišem veščak v glasbi in ne smem si prisavljati ni besedice kritike ali hvale s strogo muzikalčnega stališča, vendar pravim: slišal sem že marsikak vojaški in tudi civilni orkester, ali kaj takega kakor so umotvori, ki so se proizvajali v četrtek v dvorani »Narodnega doma« nisem še slišal. Onim, ki so prišli na to akademijo, asaj jim ne bo žal ne časa in ne denarja, kajti kaj tako dovršenega, tako omamljajočega, ki toliko mogočno deluje na človeka, in ne samo na muziko, se ne čuje sleherni dan.

Rikel se že, da nišem muzik in da si ne smem privajati stvarne scdne. Niti tega ne trdim, da sem umel, ali — čutil sem. S tajinstveno silo se je oprijemalo mojega srca. Čutil sem v tem srcu, da je to lepo, in tako lepo, in — naše. In ker je lepo, in ker je naše, ker sta Smetana in Dvočak sinova našega velikega plemena, širiti se nam morajo prsa od ponosa. Velika genija slovanska sta slavila triumf, a to je — naše zmagovalje.

Rusija mora zmagati. V russkih novinah čitamo:

• Hud je bil boj, ki se je razvil na desnem krilu ruske armade, pod poveljništvo generala Grippeaberga. Sosebno pred Sandepom je dosegla ljutost boja svoj višek, ko so Russi 3 kilometre daleč od samega, močno utrjenega Sandepu, naleteli na obsežne, nepredvidljene umetne zapreke. Že je bil levi bok kolone prodrl v centrum posadke in je misil na zadaji, splečni nastrok, kar so japonske mitraljeze uvela na naskakajoče

Ruse pravi dež granat. Russkemu komandantru ni, pod danimi okolnostmi, preostalo drugo, nego umikati se na prej določeno pozicijo, od kjer se nadaljuje bombardement na Sandepu.

Izgube Russov so znatne. Neopisne so muke in bolečine padlih junakov, katerim je ob 24^h pod ničlo zmrzavala kri, čim se je rana odprla. Mnogo jje mrtvih. Doznamo, da so takoj po boju divji Tunguzi započeli svoje grdo opravilo: odjemali so mrtvecem vse, kar so imeli pri sebi. Posebno ganljivo je bilo, ko so v žepu nekega podčasnika našli sledenje pisma, datirano dva dni pred bojem: »Slovani Trsta! Slovanska mladina priredi dne 25. februarja v gledališči dvorani »Narodnega doma« velik narodni ples na korist zasluzne družbe sv. Cirila in Metodija!«

Razmerje med gospodarji in delavci v Nabrežini. Iz Nabrežine se nam piše: Mnogo je čitati sedaj po listih, izlasti delavskih, o razmerju med delavci in klesarskimi pomočniki v Nabrežini.

Jaz sem dobro informiran o stvari in zato Vas prosim, da priobčite nastopno resnici na ljubo:

Vest, da hočejo gospodarji odpraviti delavsko organizacijo, ne odgovarja resnici. Gospodarji ne geje nikakega nasprotstva proti delavski organizaciji. Res pa je, da odklanjajo zahtevo, da bi morali oni o vprejemanju delavcev istega vpraševati, je li organiziran ali ne. Gospodarji menijo, da njihova skrb je jedino ta, da li je delavec sposoben za dotično delo in da li ima potrebna sprizvala?

Res je tudi, da želijo gospodarji odpraviti vedno ponavljajoče se štrajke, ki so na veliko škodo obrti in dosledno tudi delavcem samim, ker ti poslednji so po prenehanju dela še posebno prizadeti.

Gospodarji so sestavili nov delavni red in novo tarif in so imeli o tem obzira na korist delavev. Delavni red je bil spopolnjen tem poslednjim v prilog. Izpuščena pa je točka 6., ki se je glasila v starem delavnem redu: »Delavci iz kraja, kateri niso organizirani, se ne vprejemajo v delo.«

V tej izpuščeni točki je težišče vsemu sedanjemu razmerju med gospodarji in kamenoseškimi pomočniki. Ni pa lepo, da se resnica zvršča tako, kakov da gospodarji ne bodo v sprejemali v delo organiziranih delavcev!

To ni res. Gospodarji se le nočejo vezati samo na organizirane delavce; nikdo pa ne misli na to, da bi ne vprejemal delavca zato, ker je organiziran!! Gospodarji se ne misljijo brigati za to, ampak njim je glavno — kakor že rečeno — da je delavec sposoben. Z eno besedo: gospodarji prepričajo organizacijo delavcem sestim, a v sprejemajo po potrebi, ali je kdo organiziran ali ne. In to odgovarja menda osjiblj tudi bitstvu socialist

Ivan Koschel
prodajalnica jedilnega blaga
TRST. — Trg Barriera vecchia 8 — TRST.

Prodaja na debelo in drobno. Moka prih mlinov Ogrske in Levanta. Otrobi. Oves. Testenine tu in inozemskie itd. itd.

Ivan Petelin
tovarna testenin
TRST
ul. S. Francesco d'assisi 47.

**— Manufakturina trgovina —
Ambrosich & Modricky**
TRST - ul. Belvedere 32 - T ST

Fuštan za krila širok 90 cm po 36. 42 novi. Fuštan velour od 27 novč. delje, bel, siv in plet fuštan. Kotenina bela in siva. Majte, slaji in rute. Odeja od volne ali bombaža. Pregrinjala preproge za mej posteljo. Kravate, srajce za moške in ženske. Krila, nogovice, čipke in žamet, kakor tudi raznovrstne drobnarje.

Svetovna panorama
ulica Torrente 11 (trivogalna palača)
odprta vsak dan od 10. predp. do 11. ure zvečer
Od 5. do 11. februarja:

ZAHODNA INDIJA

Kuba, Haiti, S. Domingo, La Vega, Jamajka, Kingston, Barbados, ter otok sv. Helene (zadnje bivališče Napoleona I.)

Vstop 30 st., vojaki in dečki 20 st.

Goriška ljudska posojilnica
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., II. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsega
če tudi n član društva in se obrestujo
je po 4½%, ne da bi se odbijal renta:
davek.
Posojila dajejo se samo članom in sicer ne
menj. ce po 6% in na vkljižbe po 5½%.
Uraduje vsaki dan od 8. do 12½ ure pop
ruzen nedelj in praznikov.
Takje hranilnih vlog leta 1904 k 1.485.607.11
posojil " " 1.573.842.34
glavnih deležev " " 112.720.
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Leon Doreghini v Trstu
Barriera vecchia 21 I. n.

Velika zalog
pohištva, manifaktur in tapetarij.

Prosi se za obisk. — Obširno dovoljenje kredita.

Izgotovljene obleke

v velikej izberi

za moške in dečke pri tvrdki

FRAN KALASCH v ulici Arcata štev. 9

(vogal ulice Sapone).

Popolnoma konkurenčne cene. Črne obleke od 30 do 50 K.

„fil Trifoglio“

Niko von Perrelli

TRST — ul. Valdirivo 25 — TRST

(zraven zaloge buteljk g. Hackerja.)

Izbera vsakovrstne perutnine, puranov, rac, gosij, piščancev
in piščet, divjačine ter okajenega mesa iz Prage in Grada.

Izvoz jajc, divjačine in volovskega mesa.

Naročni kolek je
vzbudit pri upravi
„Eдиност“

TOVARNA POHISTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

Tomaževa žlindra

(na debelo in drobno)

Nova krma „Melassit“

za konje, vole, krave, prašiče.

Kilo po 20 stotink. Vreča od 50 kg. K 8.

Prodaja

HUBER & Comp. v TRSTU

v ulici Madonina štev. 7 (nasproti bivšemu parnemu mlinu).

Po visokoj kr. zemaljskoj vladu proglašena ljekovitom
vodom rudnicom

Apatovačka kiselica

naravna alkalična muriatična litajska kiselica, vrlo bogata ugličnom kiselino izvrto: **popud kristala čisto stolno piće.** — Glasoviti lečnički suktoriteti prepisuju ovu kiselicu s najboljim uspehom kod svih bolesti p očavnih organa i grkljana proti uloz ma i reumi, kod želudčnog, plučnog, grlenog i svih drugih katara proti hemeroidima (zlatnoj žili), kod boli bubrega, mjejhura, kamence, šećerne bolesti, zrnatih i nateklih jeti a, zgaravice i mnogih drugih bolesti. Prokušano izvrsto i nenadzirljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analizirale ju prof. dr E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagradjena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.

UPRAVITELJSTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE,

ZAGREB, Ilica br. 17.

Dobiva se u svim liekarnama, trg. mirodija, restauracijama i gostonama.

Glavno zastupstvo za Trst i Istru: Johannes Klingenberg & Comp.

u Trstu ul. Giorgio Galatti št. 6, I.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetlik na plin ob času selitve. Neprekosljive plinove mrežice. — **Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.**

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Manifakturina tvrdka BERTOLI & SBUELZ

Piazza Barriera vecchia 2 tu ul Nuova 38 (naspr. palači Salem).

ponuja za zimske čas

fuštan velour z novimi risanji od 25 novč. više
kotenina navadna za rjuhe 13 "

" bela 18 "

bom' ažna flaneleta po 18 "

Velika zaloga žepnih rut, volnenih in svilenih ovratnic

Dlakaste zimske srajce za moške in ženske.

Bogat izbor najfinješega blaga za ženske obleke, vse po konkurenčnih cenah.

Filialka ul. Nuova št. 38

Varstvena znamka: „SIDRO“.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

nadomestek

pain eksplerja

je pripoznano kot izvrstno, bolečine blaže mazilo; dobiva se po 80 stot., 1-40 K in po 2 K v vseli lekarah.

Pri vupovanju tega povsod preljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavitih z varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalen izdelek.

Richterjeva lekarna „pri zlatem orlu“
PRAGA, Elizabetine ulice št. 5. nova.
Dnevno razpolaganje.

Leon Fano TRST

zlator in draguljar

prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, srebrino in dragulje; sprejema poprava po najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne obroke proti solidnemu jamstvu.

Pekarna in sladčičarna z lastno tovarno biškotov

Josip Mreule

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
3 krat na dan svet kruh, raznovrstne moke prih
ogrskih mlinov, flne vina v buteljkah, sladčice itd.

Sprejema naročbe za sladčice.

Pekarna, sladčičarna in tovarna biškotov

Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST
Filialka v ulici Miramare št. 13

Raznovrstni kruh, moka prihov, sprejema na
ročbe na najfneje pecivo ter dostavlja kruh na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča vij, občinstvu.

Češko gošje perje po ceni

5 kg.: novo skubljeni K 9.60

boljše K 12. — beli mehki puh, skubljeni K

30. — K, 36. —

Pošilja franko po pozvetju.

Zamena ali povrnite dovoljena proti povrtni postriški.

Benedikt Sachsel, Lobes 183.

posta Plzen, Češko.

Moderci Viktorija in Radikal.

po 50, 1.70, gld. 1.25, 1.30, 1.50,
1.80, 2.20 3. in 4.20

VELIK IZBOR

Vseh predmetov za jesen in zimo.

Volneno blago vseh vrst in različnih cei tudi za moške, ali fenske obleke, barhant bel in barvan zidanje in volnene šerpe za ženske, zimske rokavice pletne ali od kože, volnene božabave in barhante jope in spodnje hlače itd. ter različno perilo

Jakob Klemenc,

manifakturina prodajalnica

TRST — ul. S. Antonio št. 1. — TRST

Na zahtevo franko vzorci in ceniki.

Varstvena znamka.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo
z znamko „JELEN“

Ono je zajamčeno čisto in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdo hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo naj pazi dobro da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. JURI SCHICHT, USTJE na LABI. Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju. Udobiva se povsod!